DLA NAUCZYCIELA · ROZGRZEWKA NA POCZĄTEK LEKCJI

Rozgrzewki z języka polskiego – klasy 4–6

klasy 4–6

> **Cel:** codzienne, krótkie przypominanie (5–7 minut) zasad ortografii, gramatyki, pojęć literackich i lektur – tak, aby wiedza z wcześniejszych lekcji nie „uciekała".

Dlaczego to działa

Każda karta łączy temat bieżący z tematami sprzed 1, 3 i 6 kart (mapa tematów przy kluczu). Uczeń **przypomina sobie** z pamięci (efekt testowania), **w odstępach czasu** (powtórki rozłożone) i **na przemian** różne zagadnienia (przeplatanie). Zadanie ★ wymaga samodzielnego zastosowania wiedzy w krótkiej wypowiedzi. Rozgrzewka nie jest kartkówką na ocenę: niska stawka obniża stres i zachęca do prób.

Jak prowadzić

1. Rozdaj kartę na początku lekcji. Uczniowie pracują samodzielnie, bez zeszytów i podręczników (4–5 minut).
2. Odczytaj odpowiedzi z klucza. Uczniowie sprawdzają sami i poprawiają innym kolorem. Zadanie ★ omów na przykładzie 2–3 odpowiedzi uczniów.
3. Zapytaj: „Kto ma 5 na 5? 4? 3?" – w 30 sekund wiesz, co powtórzyć. Zagadnienie z wieloma błędami wróć na tablicy jeszcze tego dnia.
4. Uczeń wpisuje wynik i numer zadania do powtórki na dole karty; karty wklejone do zeszytu tworzą dziennik postępów.
5. Rytm: 2–3 rozgrzewki w tygodniu. Komplet 16 kart wystarcza na około 6–8 tygodni. Poziom (klasa) jest podany na karcie.

Różnicowanie

- ★ to zadanie twórcze – dla wszystkich chętnych, obowiązkowe dla szybszych.
- Uczniom z trudnościami pozwól odpowiadać ustnie lub rozwiązać tylko zadania 1–3.
- Gdzie w kluczu jest „np.", uznaj każdą poprawną odpowiedź.

Źródła: Roediger i Karpicke (2006), „Test-Enhanced Learning", Psychological Science 17(3); Cepeda i in. (2006), metaanaliza powtórek rozłożonych w czasie, Psychological Bulletin 132(3); Rohrer i Taylor (2007), „The shuffling of mathematics problems improves learning", Instructional Science 35; Rosenshine (2012), „Principles of Instruction", American Educator 36(1); Dunlosky i in. (2013), „Improving Students' Learning With Effective Learning Techniques", Psychological Science in the Public Interest 14(1). Opis metod: glowkowniadruk.pl/dla-nauczyciela/metody-potwierdzone-naukowo

Rozgrzewka 1

klasa 4 · 5 minut · bez zeszytu

1. Jaka to część mowy? On ma rację.

2. Jaka to część mowy? Mam pięć jabłek.

3. Jaka to część mowy? Mama czyta gazetę.

4. Jaka to część mowy? Biegł szybko.

★ Napisz zdanie z epitetem i porównaniem o zimie.

Mam dobrze: ..... / 5 Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 2

klasa 4 · 5 minut · bez zeszytu

1. Uzasadnij pisownię: (na) gó**rz**e

2. Jaka to część mowy? Kot spał pod stołem.

3. Uzasadnij pisownię: dró**ż**ka

4. Jaka to część mowy? Lubię morze.

★ Ułóż zdanie, w którym podmiotem jest **wiatr**, a orzeczenie jest w czasie przyszłym.

Mam dobrze: ..... / 5 Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 3

klasa 4 · 5 minut · bez zeszytu

1. Podaj miejscownik (o kim? o czym?): **las**

2. Uzasadnij pisownię: mo**ż**e

3. Podaj dopełniacz (kogo? czego?): **okno**

4. Podaj dopełniacz (kogo? czego?): **kot**

★ Ułóż zdanie złożone ze spójnikiem **ponieważ**.

Mam dobrze: ..... / 5

Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 4

klasa 4 · 5 minut · bez zeszytu

1. Podaj miejscownik (o kim? o czym?): **szkoła**

2. Uzasadnij pisownię: śnie**ż**ny

3. Uzasadnij pisownię wyrazem pokrewnym: mo**rz**e

4. Uzasadnij pisownię: (w) chmu**rz**e

★ Zapisz dwa wyrazy z **ż** wymiennym na **g** i dwa z **rz** wymiennym na **r**.

Mam dobrze: ..... / 5

Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 5

klasa 4 · 5 minut · bez zeszytu

1. Zapisz w czasie przyszłym: **Tomek je obiad.**

2. Podaj dopełniacz (kogo? czego?): **mysz**

3. Jaka to część mowy? Kupiłem zielony zeszyt.

4. W jakim czasie jest czasownik? **Czytałam książkę.**

★ Przekształć: **Ania nie lubi zupy.** na zdanie twierdzące i pytające.

Mam dobrze: ..... / 5

Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 6

klasa 4 · 5 minut · bez zeszytu

1. Napisz poprawnie: **(nie)szczęście**

2. W jakim czasie jest czasownik? **Będziesz grał w meczu?**

3. Uzasadnij pisownię: odważny

4. Uzasadnij pisownię: (na) górze

★ Ułóż zdanie z frazeologizmem **mieć głowę na karku**.

Mam dobrze: ..... / 5

Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 7

klasa 5 · 5 minut · bez zeszytu

1. Wskaż podmiot i orzeczenie: **Pies szczeka.**

2. Napisz poprawnie: **(nie)nawidzić**

3. Podaj narzędnik (z kim? z czym?): **mama**

4. Zapisz w czasie przeszłym: **Ola rysuje kota.**

★ Napisz zdanie z epitetem i porównaniem o zimie.

Mam dobrze: ..... / 5

Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 8

klasa 5 · 5 minut · bez zeszytu

1. Co znaczy: **mieć głowę na karku**?

2. Wskaż podmiot i orzeczenie: **Na drzewie siedzi wiewiórka.**

3. W jakim czasie jest czasownik? **Pójdę jutro do kina.**

4. Jaka to część mowy? On ma rację.

★ Ułóż zdanie, w którym podmiotem jest **wiatr**, a orzeczenie jest w czasie przyszłym.

Mam dobrze: ..... / 5

Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 9

klasa 5 · 5 minut · bez zeszytu

1. Co znaczy: **mieć muchy w nosie**?

2. Wskaż podmiot i orzeczenie: **Dzieci bawią się w parku.**

3. W jakim czasie jest czasownik? **Piszemy list.**

4. Jaka to część mowy? Mam pięć jabłek.

★ Ułóż zdanie złożone ze spójnikiem **ponieważ**.

Mam dobrze: ..... / 5

Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 10

klasa 5 · 5 minut · bez zeszytu

1. Nazwij środek stylistyczny: **las szepcze**

2. Co znaczy: **bujać w obłokach**?

3. Napisz poprawnie: **(nie)duży**

4. Uzasadnij pisownię: dróżka

★ Zapisz dwa wyrazy z **ż** wymiennym na **g** i dwa z **rz** wymiennym na **r**.

Mam dobrze: ..... / 5

Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 11

klasa 5 · 5 minut · bez zeszytu

1. Stopniuj przymiotnik: **wysoki**

2. Nazwij środek stylistyczny: **złota jesień**

3. Wskaż podmiot i orzeczenie: **Wczoraj Ola pojechała do babci.**

4. Podaj celownik (komu? czemu?): **brat**

★ Przekształć: **Ania nie lubi zupy.** na zdanie twierdzące i pytające.

Mam dobrze: ..... / 5 Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 12

klasa 6 · 5 minut · bez zeszytu

1. Wstaw przecinek: **Nie przyszedł bo był chory.**

2. Stopniuj przymiotnik: **długi**

3. Co znaczy: **wziąć nogi za pas**?

4. Zapisz w czasie przyszłym: **Tomek je obiad.**

★ Ułóż zdanie z frazeologizmem **mieć głowę na karku**.

Mam dobrze: ..... / 5 Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 13

klasa 6 · 5 minut · bez zeszytu

1. Rozwinięte czy nierozwinięte? **Ptaki śpiewają.**

2. Wstaw przecinek: **To jest kot który lubi mleko.**

3. Nazwij środek stylistyczny: **plum, chlup**

4. Napisz poprawnie: **(nie)najlepszy**

★ Napisz zdanie z epitetem i porównaniem o zimie.

Mam dobrze: ..... / 5

Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 14

klasa 6 · 5 minut · bez zeszytu

1. Rozwinięte czy nierozwinięte? **Małe ptaki śpiewają głośno.**

2. Wstaw przecinek: **Wiem że masz rację.**

3. Nazwij środek stylistyczny: **oczy jak gwiazdy**

4. Napisz poprawnie: **(nie)ładny**

★ Ułóż zdanie, w którym podmiotem jest **wiatr**, a orzeczenie jest w czasie przyszłym.

Mam dobrze: ..... / 5

Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 15

klasa 6 · 5 minut · bez zeszytu

1. Kto napisał „Szatana z siódmej klasy”?

2. Zdanie czy równoważnik zdania? **Uczniowie piszą test.**

3. Stopniuj przymiotnik: **mały**

4. Wskaż podmiot i orzeczenie: **Mój brat jest lekarzem.**

★ Ułóż zdanie złożone ze spójnikiem **ponieważ**.

Mam dobrze: ..... / 5

Do powtórki: zadanie nr .....

Rozgrzewka 16

klasa 6 · 5 minut · bez zeszytu

1. Podaj wyraz bliskoznaczny: **mądry**

2. Kto napisał „W pustyni i w puszczy”?

3. Wstaw przecinek: **Poszedłem do sklepu ale był zamknięty.**

4. Co znaczy: **trzymać język za zębami**?

★ Zapisz dwa wyrazy z **ż** wymiennym na **g** i dwa z **rz** wymiennym na **r**.

Mam dobrze: ..... / 5

Do powtórki: zadanie nr .....

DLA NAUCZYCIELA · KLUCZ ODPOWIEDZI

Rozgrzewki z języka polskiego – klasy 4–6

klasy 4–6

Rozgrzewka 1 (klasa 4): **1.** zaimek **2.** liczebnik **3.** czasownik **4.** przysłówek **★.** np. Biały śnieg lśni jak cukier.

Rozgrzewka 2 (klasa 4): **1.** góra **2.** przyimek **3.** droga **4.** rzeczownik **★.** np. Wiatr będzie wiał / zawieje w nocy.

Rozgrzewka 3 (klasa 4): **1.** (o) lesie **2.** mogę **3.** okna **4.** kota **★.** zdanie z przecinkiem przed „ponieważ”

Rozgrzewka 4 (klasa 4): **1.** (o) szkole **2.** śnieg **3.** morski **4.** chmura **★.** np. dróżka – droga, może – mogę; morze – morski, (na) górze – góra

Rozgrzewka 5 (klasa 4): **1.** Tomek zje / będzie jadł obiad. **2.** myszy **3.** przymiotnik **4.** przeszłym **★.** Ania lubi zupę. Czy Ania lubi zupę?

Rozgrzewka 6 (klasa 4): **1.** nieszczęście **2.** przyszłym (złożonym) **3.** odwaga **4.** góra **★.** zdanie, z którego wynika znaczenie

Rozgrzewka 7 (klasa 5): **1.** pies; szczeka **2.** nienawidzić **3.** (z) mamą **4.** Ola rysowała kota. **★.** np. Biały śnieg lśni jak cukier.

Rozgrzewka 8 (klasa 5): **1.** być zaradnym, rozsądnym **2.** wiewiórka; siedzi **3.** przyszłym **4.** zaimek **★.** np. Wiatr będzie wiał / zawieje w nocy.

Rozgrzewka 9 (klasa 5): **1.** być w złym humorze, obrażonym **2.** dzieci; bawią się **3.** teraźniejszym **4.** liczebnik **★.** zdanie z przecinkiem przed „ponieważ”

Rozgrzewka 10 (klasa 5): **1.** uosobienie (personifikacja) **2.** marzyć, nie myśleć o tym, co tu i teraz **3.** nieduży **4.** droga **★.** np. dróżka – droga, może – mogę; morze – morski, (na) górze – góra

Rozgrzewka 11 (klasa 5): **1.** wyższy, najwyższy **2.** epitet **3.** Ola; pojechała **4.** bratu **★.** Ania lubi zupę. Czy Ania lubi zupę?

Rozgrzewka 12 (klasa 6): **1.** przyszedł, bo **2.** dłuższy, najdłuższy **3.** uciec **4.** Tomek zje / będzie jadł obiad. **★.** zdanie, z którego wynika znaczenie

Rozgrzewka 13 (klasa 6): **1.** nierozwinięte **2.** kot, który **3.** wyraz dźwiękonaśladowczy (onomatopeja) **4.** nie najlepszy **★.** np. Biały śnieg lśni jak cukier.

Rozgrzewka 14 (klasa 6): **1.** rozwinięte **2.** Wiem, że masz rację. **3.** porównanie **4.** niełady **★.** np. Wiatr będzie wiał / zawieje w nocy.

Rozgrzewka 15 (klasa 6): **1.** Kornel Makuszyński **2.** zdanie **3.** mniejszy, najmniejszy **4.** brat; jest lekarzem (orzeczenie imienne) **★.** zdanie z przecinkiem przed „ponieważ”

Rozgrzewka 16 (klasa 6): **1.** np. bystry, inteligentny **2.** Henryk Sienkiewicz **3.** sklepu, ale **4.** zachować tajemnicę **★.** np. dróżka – droga, może – mogę; morze – morski, (na) górze – góra

DLA NAUCZYCIELA · MAPA POWTÓREK

Rozgrzewki z języka polskiego – klasy 4–6

klasy 4–6

Każdy wiersz to jedna karta. Ten sam temat wraca po 1, 3 i 6 kartach – w coraz większych odstępach.

Mapa tematów (powtórki w odstępach)

Karta	Tematy na karcie
1	części mowy; ★ zadanie twórcze
2	wymiana rz–r, ż–g; części mowy; ★ zadanie twórcze
3	przypadki; wymiana rz–r, ż–g; ★ zadanie twórcze
4	przypadki; wymiana rz–r, ż–g; ★ zadanie twórcze
5	czas czasownika; przypadki; części mowy; ★ zadanie twórcze
6	pisownia „nie”; czas czasownika; wymiana rz–r, ż–g; ★ zadanie twórcze
7	podmiot i orzeczenie; pisownia „nie”; przypadki; czas czasownika; ★ zadanie twórcze
8	związki frazeologiczne; podmiot i orzeczenie; czas czasownika; części mowy; ★ zadanie twórcze
9	związki frazeologiczne; podmiot i orzeczenie; czas czasownika; części mowy; ★ zadanie twórcze
10	środki stylistyczne; związki frazeologiczne; pisownia „nie”; wymiana rz–r, ż–g; ★ zadanie twórcze
11	stopniowanie; środki stylistyczne; podmiot i orzeczenie; przypadki; ★ zadanie twórcze
12	przecinek; stopniowanie; związki frazeologiczne; czas czasownika; ★ zadanie twórcze
13	rodzaje wypowiedzeń; przecinek; środki stylistyczne; pisownia „nie”; ★ zadanie twórcze
14	rodzaje wypowiedzeń; przecinek; środki stylistyczne; pisownia „nie”; ★ zadanie twórcze
15	autorzy lektur; rodzaje wypowiedzeń; stopniowanie; podmiot i orzeczenie; ★ zadanie twórcze
16	wyrazy bliskoznaczne; autorzy lektur; przecinek; związki frazeologiczne; ★ zadanie twórcze